

ECONOMIA SOCIALĂ. ANALIZĂ COMPARATĂ ÎN OPT STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

*Victor Nicolăescu,
Sorin Cace, Eleftheria Koumalatsou, Simona Stănescu,
Editura Expert, București, 2011*

Mihaela Pitea^[1]

Volumul de față a fost realizat în cadrul proiectului „*INTEGRAT – Resurse pentru femeile și grupurile roma excluse social*” cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 și este implementat de Asociația pentru Dezvoltarea și Promovarea Socio-Economică CATALACTICA, filiala București.

Victor Nicolăescu semnează acest material alături de alte trei persoane cu experiență în domeniul economiei sociale, respectiv: Sorin Cace, Eleftheria Koumalatsou și Simona Stănescu.

În **Introducere** se descriu obiectivul general, obiectivele specifice, beneficiarii și activitățile proiectul.

Capitolul 1: Contextul economiei sociale în Uniunea Europeană

Autorii fac o scurtă prezentare a istoricului termenului de economie socială în Europa. Această abordare se regăsește și în raportul *Profit pentru Oameni. Raport de Deschidere în cadrul Proiectului Modelul Economiei Sociale în România* unde autorii precizează că „inițiativele la nivel european și internațional au ca obiectiv stimularea acestui tip de actori tradiționali dar și de a atrage în această zonă sectorul de afaceri” (Stănescu ș.a 2012, p. 54).

---

[1] Sociolog, Coordonator Centrul de Resurse în Economia Socială, Asociația Alternative Sociale, Șos. Nicolina, nr. 24, Iași; tel.: 0735.840.022; e-mail: mpitea@alternativesociale.ro.

Atunci când se amintește de recunoașterea economiei sociale se analizează patru componente: conceptuală, normativă, instituțională și academică. În partea dedicată formelor de economie socială regăsim definite societățile cooperative, societățile mutuale, asociațiile, fundațiile, întreprinderile sociale și entitățile hibride ale economiei sociale cu accent pe evoluția întreprinderilor sociale. Definirea formelor care fac parte din domeniul economiei sociale a fost un subiect abordat de multe studii din domeniu. În acest sens Asociația React a definit Casele de Ajutor Reciproc ca „fiind cele mai reprezentative entități de economie socială pentru România” (Pascaru 2012, p. 159).

Ultima parte din acest capitol se încheie cu prezentarea următoarelor teorii: *teoria eșecului sectorului public/eșecul pieței libere și teoria interdependenței; teoriile încrederii; teoria statului bunăstării și teoria ofertei.*

Capitolul 2: Coordonate naționale ale economiei sociale (opt state membre ale Uniunii Europene)

Autorii prezintă caracteristicile definitorii ale abordării politice în economia socială precum și contribuția acesteia la incluziunea socială în fiecare dintre țările studiate.

În continuarea capitolului sunt descrise opt țări din perspectiva cadrelor naționale ale economiei sociale:

- *Marea Britanie* este țara în care întreprinderile sociale și firmele sociale sunt des întâlnite. Întreprinderile sociale cuprind cooperativele, afacerile comunitare, organizațiile de comerț, asociațiile și recent firmele sociale;
- *Portugalia* este reprezentată în acest domeniu de campaniile de integrare deoarece întreprinderea socială este încă un concept absent, atât în politica de masă cât și în dezbaterile științifice. Campaniile de integrare primesc sprijin public tehnic și financiar, fiind singura formă de organizare care are atât scopuri economice cât și sociale;
- În *Spania* organizațiile economiei sociale iau forma întreprinderilor de integrare care se împart în patru tipuri: centre speciale de angajare, centre ocupaționale, întreprinderi ale Organizației

Naționale pentru Nevăzători și întreprinderi de integrare socială pentru persoanele cu risc de excluziune socială;

- *Italia* este reprezentativă în sectorul economiei sociale de cooperativele sociale care răspund nevoii de integrare a diferitelor grupuri vulnerabile. Cooperarea din Italia este subiectul abordat de mulți specialiști în acest domeniu. „Valorile actuale ale cooperării sunt: democrație cooperatistă, reciprocitate, egalitate, mutualitate și solidaritate, profit cooperativ și intergenerozitate, echitate, respect și încredere, merit, atenție față de ceilalți și modestie, intercooperare, pace, responsabilitate socială, dezvoltare sustenabilă, libertate, subsidiaritate, ajutor reciproc” (Pitea 2012, p. 169).
- *Polonia* este prezentată de autori prin prisma „vechilor” și „noilor” forme ale organizațiilor economiei sociale;
- În *Grecia* cooperativele sociale cu răspundere limitată sunt cele mai întâlnite. Trebuie menționat faptul că deși organizațiile economiei sociale sub forma cooperativelor agricole sau de consum sunt prezente de mult timp, economia socială rămâne aproape necunoscută în această țară;
- *Belgia* este reprezentată de caracteristici – cheie ale economiei sociale deoarece această țară are o istorie lungă în domeniul economiei sociale și organizațiile sale sunt recunoscute la nivel internațional. Belgia se remarcă prin faptul că funcționează cooperarea dintre sectorul economiei sociale și a celorlalte sectoare;
- *România* este reprezentată de societățile cooperative, organizațiile non-profit (asociațiile și fundațiile), casele de ajutor reciproc și unitățile protejate autorizate.

Autorii amintesc măsurile de sprijin pentru susținerea acestui sector în țările studiate, respectiv: reglementările legale (privilegiile legate de taxe sau legi noi aprobate), susținerea financiară (subvenții) și strategii de dezvoltare (educație și formare).

Capitolul 3: Economia socială – analiza comparativă a proiectelor și organizațiilor în opt state membre ale Uniunii Europene

În prima parte a acestui capitol este prezentat cadrul metodologic care a fost folosit în cadrul analizei comparate. În continuare sunt

prezentate inițiative din domeniul economiei sociale din țări analizate, dintre care amintim de: Food Banks (bănci de alimente) din Polonia, Sistemul de rețele REAS din Spania, Cooperativa Crest din Marea Britanie etc.

Tot în acest capitol sunt detaliate rezultatele analizei proiectelor și organizațiilor. Principalele concluzii sunt:

- organizațiile economiei sociale sunt consecința parteneriatului public și a clienților privați;
- aceste organizații sunt ca o rețea care produce noi servicii pentru a răspunde nevoilor sociale;
- sectorul privat reprezintă resursa de profituri etc.

În România acest domeniu este în continuă dezvoltare, iar întreprinderea socială este văzută ca o modalitate de a sprijini comunitățile cu persoane defavorizate sau în risc de excluziune socială.

Capitolul 4: Economia socială – de la nivel european la nivel regional

Autorii amintesc despre abordările lui Cooch și Kramer legate de investiția socială proactivă și despre definirea integrării investițiilor sociale propusă de Anheier. În continuare se trec în revistă inițiativele de succes înregistrate în implementarea Fondul Social European și obiectivele Strategiei 2020.

Acest material se încheie punctând modul în care proiectul „*INTEGRAT – Resurse pentru femeile și grupurile roma excluse social*” are rol în transferarea modelelor economiei sociale identificate în alte țări în zonele vizate de proiect din țară.

Această publicație se adresează persoanelor care activează în domeniul economiei sociale și doresc să afle mai multe informații despre cum anume funcționează instituțiile din acest sector.

Autorii au ales opt țări pentru a putea să detalieze tematicile alese. Este o carte care cuprinde multe informații teoretice care se îmbină foarte bine cu ideile practice și de aceea merită citită.

Bibliografie

1. Pascaru, G. (2012). Recenzie Economia socială: de la afacere la profit social. *Revista de Economiei Socială*, Vol. II, Nr. 4/2012, pp. 155-159.
2. Pitea, M. (2012). Recenzie Cooperăția de consum. Principii și valori ale cooperăției. *Revista de Economiei Socială*, Vol. II, Nr. 4/2012, pp. 165-169.
3. Stănescu, S., Asiminei, R., Vîrjan, D. și Rusu, O. (2012). *Profit pentru Oameni. Raport de Deschidere în cadrul Proiectului Modelul Economiei Sociale în România*. PNUD România, București.